

TŘETÍ BLAHOŠLAVENSTVÍ

Myšlenky k duchovní obnově

"Blahoslavení lkající,
neboť oni potěšeni budou."

Srovnáme-li texty různých svatopisců, které se vztahují na tutéž pravdu, avšak všímají si jí z různého hlediska, a dovedeme-li zachytiti jejich vnitřní souvislost a spojit je v jedno, pak táž pravda slova Božího se nám bude jevit v novém, jasnějším světle a vnoří duši do nové, tiché radosti hlubšího poznání a vroucnější lásky.

Právě o Matce Boží čteme u sv. Lukáše, že i ona tímto způsobem uvažovala o věcech Božích: "a všechno to uchovávala a srovnávala v svém srdci." Po jejím příkladu osmělíme se i my vniknout hlouběji v poznání Třetího Blahoslavenství. Vždyť také po Kristu na Kříži nikdo jiný neprožíval plněji toto Blahoslavenství než Ona.

+

Sv. Matouš i Lukáš nám zaznamenali toto Blahoslavenství každý svým způsobem. - Sv. Matouš: "Blahoslavení lkající, neboť oni potěšeni budou." Sv. Lukáš: "Blahoslavení, kteří nyní pláčete, neboť budete se smáti." Sv. Matouš, jak vidno, zachycuje v Třetím Blahoslavenství vnitřní rozpoložení, stav lidského nitra, který jest předpokladem Blahoslavenství. Naproti tomu sv. Lukáš dává tomuto vnitřnímu stavu hmotnou, lidskou úplnost, ve které duše i tělo vytvářejí živou jednotu.

Snad by mohl někdo považovati tyto dva odstíny téhož Blahoslavenství za malichernost bez zvláštní důležitosti. A přece - bylo by škoda, kdybychom přešli jen povrchně toto jemné rozlišení, které vyjadřuje tak plasticky živě i prostě myšlenku Ježíšovu: Za soužení a utrpení, kterým prochází v tomto životě nejen duše, nýbrž i tělo, dojde oslavení nejen duše, nýbrž i tělo ve slavném vzkříšení.

Setkám-li se s někým, kdo se souží, pláče nebo směje a dovede-li plakat s plačícím a radovat se s radujícím, nemůže mne nezajímat, proč můj bratr pláče, proč se raduje, abych mohl s větší účastí sdílet jeho postavení.

Nuže tedy, co je důvodem lkání a pláče, o kterém se hovoří v Blahoslavenství? Snad předešlá dvě Blahoslavenství, jak jsme o nich rozjímali, by nám mohla naznačit důvod a vyjasnit tajemství.

Kdo poznal ze zkušenosti, jak chudoba duchem nás přenáší již v tomto čase do Království Božího a jak nám dává zakoušet jeho přítomnost v nás, ten se už nikdy nemůže uzavřít sám v sebe. Království, které v něm roste, je Království bez hranic, které aniž by zničilo hranice lidské osobnosti, proniká jimi do okolí, do života bratří blízkých i vzdálených prostorem, časem i vyvolením.

O tomto skrytém a pokojném výboji jsme rozjímali v Druhém Blahoslavenství. - Jsem-li chudý duchem, uznávám rád Boží jako jednotlivce a rozhodují se pro jeho vybudování především v sobě a Bůh se stává středem celé mé existence. Podle ochoty, s kterou tento rád přijímám, Království Boží jest moje již v tomto čase.

Aby však tento vnitřní přerod nastal v mých bratřích, v prostoru i čase, a pronikl celou lidskou společností a "zavládl Zemí", k tomu je třeba časového i prostorového rozpětí. Proto zásluhou Druhého Blahoslavenství dochází svého plného uskutečnění až druhým příchodem Páně. Tehdy Království Boží nebude už jen zkušeností omezenou na jednotlivce nebo skupiny, nýbrž stane se všeobecnou a věčně platnou zkušeností celé vykoupené společnosti lidské, kterou patření na Boha změní v její konečný a nejdokonalejší společenský útvar: v obcování, společenství Svatých.

Mohli bychom si proto představití prvá dvě Blahoslavenství jako dva mohutné pilíře, spojené klenbou lidsky nedozírných úradků Božích. Kdokoli pak vstoupí v důvěrný styk s Bohem a rozhodne se ke spolupráci v Jeho díle, úměrně k své oddanosti pocítí tíhu této tajemné klenby. A tato tíže najde své vyjádření v nářku, lkání nad sebou samým i nad porušeným řádem Božím mimo nás, i v slzách současného pozemského vyhnání.

Je tedy důvodem pláče i lkání Třetího Blahoslavenství bolest, kterou pocítím, jestliže mi milost Boží odhalí vzdálenost mezi tím, čím jsem a tím, čím bych podle úradku Božího měl býti již nyní i jednou na věčnosti. Poznávám, jak ještě Bůh není středem mého bytí,

a jak ještě není "všechno ve všem" v lidské společnosti. A docházím k závěru, že právě tato ztráta Středu je vlastním důvodem, proč je svět vyhanstvím a slzavým údolím.

A tu poznání veškeré této bídy, mravní i hmotné, a touha po lepším, po spáse, po osvobození, slévá se v palčivé hoře a lkání, a člověk pláčem vyjadřuje to, nač už jeho slovo nestačí. V tomto pláči pak najde svůj správný rozměr - podobu dítěte, kterou v něm Bůh touží najít, aby jej mohl uvést do Království. V pláči a lkání najde člověk pravdu sám o sobě, poněvadž se pojednou ocítá Pravdě tváří v tvář, tak jako Petr a Magdalena. Takto najde své místo v Bohu i mezi bratřími. Duše se očišťuje a Pán ji s milosrdnou láskou zasazuje do klenby svého úradku. Je tudíž toto lkání i pláč velikým darem Božím. Očišťuje, osvěcuje, hojí, a jmenuje se - pokání - klíč ke Třetí Bráně Království, ku Bráně, za kterou moře blaženosti i světla hřímá i šeptá neutuchajícím Alleluja.

A tak pláč a lkání Třetího Blahoslavenství je ve své podstatě projevem živelné touhy po spáse duše i těla. A Spása visela za mne na Kříži. A když z boku Ukřižovaného vytryskla Krev a Voda, a Duch Ježíšův v oddanosti skonu vydal Otcí svědectví vykoupeného tvorstva, až tehdy sestupuje Duch Utěšitel, aby v Krvi, Vodě a Duchu obnovil tvář Země, naplnil její okrsek a pronikl každým srdcem, rozptýlil žal a oživil, osvítil vše neutuchající útěchou letnicového Ohně. V něm je stráven všecken rmut i žal Třetího Blahoslavenství.

Tvůj Kříž, Pane, jest jediným klíčem k poznání záhady skryté v Tvém Blahoslavenství. Bez útěchy a hlúše by zanikal můj pláč i lkání v údolí stínu smrti, kdybys Ty, můj Ježíši, nebyl překlenul svým Křížem zející propast pekla mezi námi a Otcem. V tvém Kříži je překonána bolestná vzdálenost, která se rozestírá mezi mou ubohostí a ideálem svatosti, ke které's mne vyvolil. V něm jsi překlenul všechny rozdíly učenosti i nevědómosti, chudoby i bohatství, lásky i nenávisi, trpké rozdíly, které zmitají ubohým lidským pokolením, abys je přetvořil ve věčně blažené společenství Svatých. V tvém pláči a lkání od zahrady Olivetské až k výkřiku děsivé opuštěnosti na Kříži zahrnul's všechny moje slzy, pláč i opuštěnost. S Kříže jsi mne svěřil své Přebolestné Matce, Snoubence Ducha Svatého, a proto Potěšení zarmoucených. Na jejím Srdci milujícím a bez poskvrny umlká hoře všech Velikých Pátků.

V nich nekončí náš život. Jimi proniká, pracně sice, ale jistě, k slávě vzkříšení. A v duši těch, kdo lkali, lkání ustane a mírem Zmrtvýchvstalého srdce překypí. "A Bůh setře všelikou slzu s očí jejich, a nebude už smrti ani zármutku, ani křiku, ani bolesti, neboť první věci pominuly. I pravil ten, jenž seděl na trůně: 'Hle, obnovuji všecko.'"

Rasiglia, 28.4.1963.